

Vedlegg 3. Metodikk for konsekvensutredning

Vedlegg 3-1. KULTURMINNER – begrepsavklaring og kriterier for vurdering av verdi og omfang

Kulturminner og kulturmiljø

Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr 50, sist endret 31.01.2003 (Kml) definerer begrepene kulturminne og kulturmiljø på følgende måte:

*"Med **kulturminner** menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.*

*Med **kulturmiljøer** menes områder hvor kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng."*

I utredningen skilles det mellom *nyere tids kulturminner* og *automatisk fredete kulturminner*. Kml § 2 spesifiserer automatisk fredete kulturminner som alle kulturminner fra forhistorisk tid og inntil år 1537 (også kalt fornminner) samt stående bygninger og anlegg eldre enn 1650. I tillegg til selve kulturminnet/-miljøet gjelder den automatiske fredningen også en minimumssone på 5 meter omkring. I henhold til Kml § 3 er det forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner. Utredningen skal bidra til å kartlegge kjente fornminner og vurdere potensialet for funn av ikke kjente automatisk fredete kulturminner under markoverflaten. Dersom slike kan påvises innen planområdet omfattes tiltaket av undersøkelsesplikten med hjemmel i Kml § 9. Det er fylkeskommunen som har ansvaret for gjennomføring av undersøkelsesplikten. Kml forutsetter at tiltakshaver bekoster disse. Dersom det er umulig å unngå konflikt med automatisk fredete kulturminner må det søkes dispensasjon fra fredningen (jf Kml § 8). Riksantikvaren er frigivende myndighet. Kulturminner yngre enn 1536 og stående bygninger yngre enn 1650 defineres som *nyere tids kulturminner*. I motsetning til fornminnene er *nyere tids kulturminner* ikke automatisk fredet, men kan vedtakfredes etter Kml § 15. Hele kulturmiljøer kan også fredes, etter Kml §§ 19 og 20. Områder med stor kulturhistorisk verdi kan gis et formelt vern etter Plan- og bygningsloven, blant annet gjennom regulering til spesialområde vern (Pbl § 25.6).

Kulturlandskap

Begrepet "**kulturlandskap**" er ikke definert i Kml. En vanlig definisjon av begrepet er *Menneskeformede landskap som inneholder biologiske og kulturhistoriske element* (som regel jordbrukslandskapet). Kulturlandskapslokaliteter med kun botaniske verdier er ikke vurdert i fagrapport kulturminner og kulturmiljø. Det vises i stedet til fagrapport naturmiljø.

Tidsrammer knyttet til vernestatus som er brukt i utredningen

Vernestatus	Periode	Underperiode	Dateringer
Automatisk fredete kulturminner	Steinalder	Eldre (mesolittisk tid) Yngre (neolittisk tid)	8.000 f. Kr. – 4.000 f.Kr. 4.000 f.Kr. – Kr. f.
	Bronsealder		1800 f.Kr. – Kr. f.
	Jernalder	Eldre Yngre	Kr. f. – 550 e. Kr. 550 e. Kr. – 1050 e. Kr.
	Middelalder		1050 e. Kr. – 1537 e. Kr.
Nyere tids kulturminner	Nyere tid		1537 e. Kr. – 2.000 e. Kr.

Hoved- og delverdier brukt ved verdivurdering av kulturminner og kulturmiljø (basert på RA 2001, 2003).

Opplevelsesverdi	Kunnskapsverdi	Bruksverdi
• Identitetsverdi • Symbolverdi • Estetisk verdi (Arkitektonisk/kunstnerisk verdi) • Autentisitet	• Representativitet • Historisk/vitenskapelig kildeverdi • Alder • Variasjon/mangfold • Autentisitet • Typisk-sjeldenhet • Tidsdybde	• Miljøverdi • Bruksressurser • Økologisk verdi • Næringsverdi • Pedagogisk verdi

Kriterier for verdisetting av kulturminner og kulturmiljø.

Hentet fra Håndbok 140, figur 6.18. (Statens vegvesen 2006).

Type kulturmiljø	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Fornminner/samiske kulturminner (automatisk fredet)	- Vanlig forekommende enkeltobjekter ute av opprinnelig sammenheng.	- Representative for epoken/funksjonen og inngår i en kontekst eller et miljø med noe tidsdybde. - Steder det knytter seg tro/tradisjon til.	- Sjeldent eller spesielt godt eksempel på epoken/funksjonen og inngår i en svært viktig kontekst eller i et miljø med stor tidsdybde. - Spesielt viktige steder som det knytter seg tro/tradisjon til.
Kulturmiljøer knyttet til primærnæringene (gårdsmiljøer/fiskebruk/ småbruk og lignende)	- Miljøet ligger ikke i opprinnelig kontekst. - Bygningsmiljøet er vanlig forekommende eller inneholder bygninger som bryter med tunformen. - Inneholder bygninger av begrenset kulturhistorisk/arkitektonisk betydning.	- Miljøet ligger delvis i opprinnelig kontekst. - Enhetlig bygningsmiljø som er representativ for regionen, men ikke lenger vanlig og hvor tunformen er bevart.	- Miljøet ligger i en opprinnelig kontekst. - Bygningsmiljø som er sjeldent eller særlig godt eksempel på epoke/funksjonen og hvor tunformen er bevart. - Inneholder bygninger med stor kulturhistorisk/arkitektonisk betydning.
Tekniske og industrielle kulturmiljøer og rester etter slike (industri, samferdsel)	- Miljøet er vanlig forekommende. - Inneholder bygninger uten spesielle arkitektoniske kvaliteter.	- Miljøet er representativt for epoken, men ikke lenger vanlig. - Inneholder bygninger med arkitektoniske kvaliteter.	- Miljøet er sjeldent og et spesielt godt eksempel på epoken. - Inneholder bygninger med spesielt store arkitektoniske kvaliteter.
Andre kulturmiljøer (miljøer knyttet til spesielle enkeltbygninger, kirker, kulturlandskap, parker og lignende)	- Miljøet er vanlig forekommende og/eller fragmentert. - Bygninger uten spesielle kvaliteter. - Vanlig kulturlandskap med endret topografi.	- Miljø som er representativt for epoken, men ikke lenger vanlig. - Bygninger/objekter med arkitektoniske/kunstneriske kvaliteter. - Vanlig kulturlandskap med noe endret topografi.	- Miljø som er sjeldent og/eller godt eksempel på epoken. - Bygninger/objekter med svært høy arkitektonisk/kunstnerisk kvalitet. - Sjeldent/gammelt kulturlandskap.

Kriterier for vurderinger av tiltakets omfang for kulturmiljøer.

Hentet fra Håndbok 140, figur 6.19 (Statens vegvesen 2006)

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Kulturminner og -miljøers endring og lesbarhet	Tiltaket vil i stor grad bedre forholdene for kulturminner/-miljøer.	Tiltaket vil bedre forholdene for kulturminner/-miljøer.	Tiltaket vil stort sett ikke endre kulturminner/-miljøer.	Tiltaket vil medføre at kulturminner/-miljøer blir skadet.	Tiltaket vil ødelegge kulturminner/-miljøer.
	Tiltaket vil i stor grad øke den historiske lesbarheten.	Tiltaket vil bedre den historiske lesbarheten.	Tiltaket vil stort sett ikke endre den historiske lesbarheten.	Tiltaket vil redusere den historiske lesbarheten.	Tiltaket vil ødelegge den historiske lesbarheten.
Historisk sammenheng og struktur	Tiltaket vil i stor grad styrke den historiske sammenhengen mellom kulturmiljøer og deres omgivelser.	Tiltaket vil styrke den historiske sammenhengen mellom kulturmiljøer og deres omgivelser.	Tiltaket vil stort sett ikke endre den historiske sammenhengen mellom kulturmiljøer og deres omgivelser.	Tiltaket vil svekke den historiske sammenhengen mellom kulturmiljøer og deres omgivelser.	Tiltaket vil bryte den historiske sammenhengen mellom kulturmiljøer og deres omgivelser.
	Tiltaket vil i stor grad forsterke historiske strukturer.	Tiltaket vil forsterke historiske strukturer.	Tiltaket vil stort sett ikke endre historiske strukturer.	Tiltaket vil redusere historiske strukturer.	Tiltaket vil ødelegge historiske strukturer.

Vedlegg 3-2. FRILUFTSLIV – begrepsavklaring og metode

NÆRTURTERRENG

Med nærturterreng menes vegetasjonskledde områder på mer enn 200 daa. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand fra disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av veier, bebyggelse eller dyrket mark. Flere mindre områder som er forbundet med lite trafikkerte veier i "grønne omgivelser" og som til sammen blir større enn 200 daa, kan også regnes med. Nærturterrenget skal være allment tilgjengelig og det er den faktiske muligheten til bruk av området som er viktig, avhengig av reguleringsstatus og eiendomsforhold.

Prioriterte områder

De viktigste områdene ivaretar en minimumsdekning av områder som gir boliger, skoler og barnehager tilgang på nærturterreng. Områdene bør ligge innen en avstand på 500 meter fra boliger, skoler og barnehager.

LEKE- OG REKREASJONSOMRÅDER

Med leke- og rekreasjonsområder menes lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende som er mindre enn 200 daa. Dette er spesielt viktige områder for barn og eldre som har liten aksjonsradius fra bosted. Områdene, eller deler av dem, kan være opparbeidet, uten vegetasjon eller bestå av naturmark. De kan også utgjøre deler av skolenes uterom og brukes i undervisningssammenheng. Områdene skal være offentlig tilgjengelig og ligge i de aller fleste tilfeller innenfor tettstedsavgrensningen.

De viktigste leke- og rekreasjonsområdene ligger innen 200 meter fra boliger, skoler og barnehager, og det skal være en trygg tilgang til disse områdene. I tillegg vil alle ubebygde og allment tilgjengelige områder i strandsonen innenfor tettstedsavgrensningen, uavhengig av avstand og trygg atkomst, inneha prioriterte kvaliteter.

GRØNNKORRIDOR

Grønncorridorene er en del av det "myke" transportsystemet og er viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. Grønncorridorer kan også koble boligområdene med skoler, barnehager, lekeplasser, arbeidsplassen, butikken og sentrum. Slike korridorer skal ha et grønt hovedpreg. Områdetypen kan også brukes til å kartlegge hovedlinjer som illustrerer hvordan folk beveger seg ut fra de "grå" arealene og til friluftslivsområdene eller "grå" forbindelser mellom friluftslivsområder. Se DN Håndbok 23-2003 – Grønn by for mer informasjon. Håndboken finnes på <http://www.dirnat.no/> under publikasjoner.

MARKA

Marka kjennetegnes ved at den omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/eller regionen. Marka grenser som regel direkte opp mot byer og tettsteder og har direkte atkomst herfra. Marka består av sammenhengende utmarksområder med skog og hei, med tilrettelegging som sti- og løypenett, utfartshytter osv. Kulturlandskapet utgjør ofte viktige deler av kvalitetene i eller i randsonen til marka. Denne kategorien kan også omfatte det nære turterrenget til større hytte- og reiselivsområder med mindre disse er avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark, slik at de er svært små.

Prioriterte deler av markaområdene er: kjerneområdene, nærsone mot byer eller tettsteder og innfallsporene mot grønnsstrukturen, hovedstrukturen av stier og løyper og turveier og kritiske sammenhenger mellom delområder, og områder med særlige opplevelseskvaliteter eller som er egnet for spesielle aktiviteter.

STRANDSONEN

Med strandsonen menes de områdene langs kyst, innsjøer og vassdrag med muligheter for allment friluftsliv. Områder på sjøen som farleder, kystleder og lignende, kartlegges også som strandsone.

Tilrettelagte friluftslivsområder og områder spesielt egnet for enkeltaktiviteter (bading, fisking og lignende). Ubebygde og allment tilgjengelige områder i RPR sonen (rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen). Kyststier, samt stier med samme funksjon

langs innsjøer og vassdrag. Uthavner, overnattingshavner og områder som brukes til ilandstigning (strandhugg) under normale værforhold. Kystleder og primære farleder for fritidsbåter.

KULTURLANDSKAPET

Områder av betydning for friluftslivet i jordbrukslandskapet. Se "Friluftsløven" for mer informasjon om ferdselsrett. Loven finnes på www.lovdatab.no.

Et variert by- og tettstedsnært kulturlandskap med ferdselsmuligheter. Hovedstrukturen av gamle ferdselsveier som er åpne for allmenn ferdsel, sti-, løype- og turveiforbindelser og viktige forbindelseslinjer på frossen eller snødekt mark i perioden mellom 14. oktober og 30. april.

UTFARTSOMRÅDER

Store og små områder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer og tettsted, men der reisetiden ikke er lengre enn at den kan aksepteres for en dagstur. Områdene kjennetegnes ofte av at de er egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til av noenlunde tilsvarende kvalitet. Eksempler: båtutfartsområder, skiområder i snøfattige regioner og områder for elve- og kanopadling, klatring, rafting, grotting osv. Områdene kan også ha en (felles) "markafunksjon" for byer og tettsted uten egne markaområder.

Prioriterte deler av utfartsområdene er: kjerneområdene, innfallsporter til områdene, hovedstruktur av sti-, løype- og turveiforbindelser og områder med særlige opplevelseskvaliteter eller som er egnet for spesielle aktiviteter. I utfartsområder i tilknytning til kysten (inkl. innsjøer og vassdrag) prioriteres tilrettelagte friluftslivsområder og områder spesielt egnet for enkeltaktiviteter (bading, fiske og lignende), kyststier, samt stier med samme funksjon langs innsjøer og vassdrag, uthavner, overnattingshavner og områder som brukes til ilandstigning (strandhugg) under normale værforhold, samt kystleder og primære farleder for fritidsbåter.

STORE TUOMRÅDER MED TILRETTELEGGING

Områdetypen dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog- og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti og løypenett med tilhørende overnattingssteder. Dette er områder som er egnet for tradisjonelle fjellturaktiviteter som lengre turer til fots og på ski, jakt og fiske. Områdene kan innbefatte forgreininger som strekker seg helt ned mot byer og tettsted, og kan også være områder med større tekniske inngrep som offentlige veier, skogsbilveier, kraftlinjer, magasiner, med mer. Inngangsporter og kjerneområdene til de nasjonalt viktigste tilrettelagte fjell-, skog- og heiområdene.

STORE TUOMRÅDER UTEN TILRETTELEGGING

Store områder eller systemer av delområder som er "inngrepsfrie". Nord-Norge har særlig mange slike områder og som regel vil de ha begrenset ferdsel. Områdene kan innbefatte forgreininger som strekker seg helt ned mot byer og tettsted, men vil kun unntaksvis inneholde større tekniske inngrep som offentlige veier, skogsbilveier, kraftlinjer, magasiner med mer. Områdene kan inneholde enkle tilretteleggingstiltak for friluftslivet. Noen av områdene i denne kategorien bør sees i sammenheng med tilgrensende områder i Sverige og Finland. En viktig indikator for disse områdene vil være inngrepsfrie naturområder (INON). Dette er områder som er egnet for jakt, fiske og lengre turer til fots og på ski. Kvaliteter som fravær av støy og inngrep, lite ferdsel, kontinuitet og "god" tid er essensielle for opplevelseskvalitetene i områdene.

Inngangsporter og kjerneområdene i de større sammenhengende "ødeområdene" inngrepsfrie naturområder som indikator).

SÆRLIGE KVALITETSSOMRÅDER

Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi. Det kan gjelde nasjonalt verdifulle kulturlandskap, vassdragsnatur, seterlandskap, mindre inngrepsfrie områder, øyer eller øygrupper, fjorder, daler og lignende, samt mindre områder med en helt spesiell symbolverdi. Områdene vil ha stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftsliv, men også for reiselivet. Særlige kvalitetsområder kan være delområder innenfor de andre områdetypene, f.eks. store tuområder med og uten tilrettelegging, marka og strandsonen.

De spesielle opplevelseskvalitetene og/eller symbolverdiene med tilliggende områder (naturlig arrondering). Dette omfatter hovedsaklig områder med nasjonale/ regionale brukere, men også områder med sterk lokal forankring

ANDRE FRILUFTSLIVSOMRÅDER

Ikke alle områder lar seg plassere i de nevnte områdetypene. Disse kartlegges som "Andre friluftslivsområder". Det bør tilstrebes at ikke altfor mange områder blir "Andre friluftslivsområder", og for de områdene som blir plassert her er det viktig å si noe om områdets egenskaper i egenskapstabellen.

Verdivurdering

Kriterier for vurderinger av tiltakets verdi for friluftsliv hentet fra Direktoratet for naturforvaltnings håndbok 25 (Direktoratet for naturforvaltning, 2004).

Verdi	Kriterier
A) Svært viktig friluftslivsområde	Anbefalte kriterier <u>Bruk</u> = 4,5 eller <u>Regionale/nasjonale brukere</u> = 4,5 eller <u>Opplevelseskvaliteter</u> = 5 eller <u>Symbolverdi</u> = 5 eller <u>Funksjon</u> = 5 eller <u>Egnethet</u> = 5 eller <u>Tilrettelegging</u> = 5 eller <u>En generell høy skåre</u>
B) Viktig friluftslivsområde	<u>Bruk</u> = 3 eller <u>Regionale/nasjonale brukere</u> = 3 eller <u>Opplevelseskvaliteter</u> = 3,4 eller <u>Symbolverdi</u> = 3,4 eller <u>Funksjon</u> = 3,4 eller <u>Egnethet</u> = 3,4 eller <u>Tilrettelegging</u> = 3,4 eller <u>En generell god skåre</u>
C) Registrerte friluftslivsområde	<u>Bruk</u> = 2
D) Ikke klassifisert friluftslivsområde	Områder som ikke blir verdsatt som A, B eller C.

Tallverdiene henviser til verdiene som er gitt i tabellene i friluftslivskapittelet.

Påvirkningens omfang for friluftsliv

Kriterier for vurderinger av tiltakets påvirkning på friluftsliv gjengitt fra Statens vegvesens Håndbok 140, figur 6.15 (Statens vegvesen, 2006).

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Bruksmuligheter	- Tiltaket vil i stor grad bedre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil bedre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil ikke endre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil redusere bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil ødelegge bruksmulighetene for området
Barriere for ferdsel og opplevelse¹⁴	- Tiltaket vil fjerne betydelige barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil i noen grad redusere barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil i liten grad endre barrierer	- Tiltaket vil i noen grad medføre barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil medføre betydelige barrierer mellom viktige målpunkter
Attraktivitet	- Tiltaket vil i stor grad gjøre området mer attraktivt	- Tiltaket vil gjøre området mer attraktivt	- Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets attraktivitet	- Tiltaket vil gjøre området mindre attraktivt	- Tiltaket vil i stor grad redusere områdets attraktivitet
Identitets-skapende betydning	- Tiltaket vil i stor grad øke områdets identitets-skapende betydning	- Tiltaket vil øke områdets identitets-skapende betydning	- Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets identitets-skapende betydning	- Tiltaket vil forringe områdets identitets-skapende betydning	- Tiltaket vil ødelegge områdets identitets-skapende betydning

Vedlegg 3-3. NATURMANGFOLD /BIOLOGISK MANGFOLD

Kriterier og metode

Kriterier for vurdering av verdi (Tabell A) og omfang av påvirkning (Tabell B) på biologisk mangfold. Tabell C gir en oversikt over definisjoner for IUCNs rødlistekategorier.

Konsekvensviften i vedlegg 3-4 viser hvordan konsekvens angis som en funksjon av verdi og omfang.

Tabell A: kriterier for verdisetting av biologisk mangfold

Kilde	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Naturtyper (DN-håndbok 13, oppdatert 2007)	Naturtyper som er gitt verdien C "lokalt viktig"	Naturtyper som er gitt verdien B "viktig"	Naturtyper som er gitt verdien A "svært viktig"
Viltkartlegging (DN-håndbok 11, 2000)	Lokalt viktige viltområder (vektall 1)	Viktige viltområder (vektall 2-3)	Svært viktige viltområder (vektall 4-5)
Ferskvannslokaliteter (DN-håndbok 15, 2001)	Ferskvannslokaliteter vurdert som "lokalt viktig"	Ferskvannslokalitet vurdert som "viktig"	Ferskvannslokalitet vurdert som "svært viktig"
Norsk Rødliste for arter 2010		Viktige områder for arter i kategoriene: "nær truet" (NT) og "datamangel" (DD)	- Viktige områder for arter i kategoriene: "kritisk truet" (CR), "sterkt truet" (EN) og "sårbar" (VU) - Områder med forekomst av flere rødlistearter i "lavere kategorier (nær truet og datamangel)
Truete vegetasjonstyper (Fremstad og Moen 2001)		Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "noe truet" og "hensynskrevende"	Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "akutt truet" og "sterkt truet"

Arealer som ikke er gitt liten, middels eller stor verdi anses å være uten relevans for temaet og omfatter områder uten dokumentasjon på særskilte verdier etter de oppgitte kilder.

Tabell B: Naturmangfold - påvirkningenes omfang

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/Intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Naturtyper/vegetasjonstyper	Tiltaket vil i stor grad virke positivt for utbredelsen av og kvaliteten på prioriterte naturtyper/truete vegetasjonstyper	Tiltaket vil virke positivt for utbredelsen av og kvaliteten på prioriterte naturtyper/truete vegetasjonstyper	Tiltaket vil stort sett ikke endre utbredelsen av og kvaliteten på prioriterte naturtyper/truete vegetasjonstyper	Tiltaket vil i noen grad redusere utbredelsen av eller forringe kvaliteten på prioriterte naturtyper/truete vegetasjonstyper	Tiltaket vil i stor grad redusere utbredelsen av eller forringe kvaliteten på prioriterte naturtyper/truete vegetasjonstyper
Arter (dyr og planter)	Tiltaket vil i stor grad øke artsmangfoldet eller forekomst av arter eller bedre deres vekst og levevilkår	Tiltaket vil øke artsmangfoldet eller forekomst av arter eller bedre deres vekst og levevilkår	Tiltaket vil stort sett ikke endre artsmangfoldet eller forekomst av arter eller deres vekst og levevilkår	Tiltaket vil i noen grad redusere artsmangfoldet eller forekomst av arter eller forringe deres vekst og levevilkår	Tiltaket vil i stor grad redusere artsmangfoldet eller fjerne forekomst av arter eller ødelegge deres vekst og levevilkår
Ferskvannsforekomster	Tiltaket vil i stor grad virke positivt på utbredelsen av og kvaliteten på viktige ferskvannsforekomster.	Tiltaket vil virke positivt på utbredelsen av og kvaliteten på viktige ferskvannsforekomster.	Tiltaket vil stort sett ikke endre utbredelsen av og kvaliteten på viktige ferskvannsforekomster.	Tiltaket vil i noen grad redusere utbredelsen av eller forringe kvaliteten på viktige ferskvannsforekomster.	Tiltaket vil i stor grad redusere utbredelsen av eller forringe kvaliteten på viktige ferskvannsforekomster.

Tabell C: Oversikt over rødlistekategoriene som benyttes i Norsk Rødliste 2010 (Kålås m.fl., 2010).

Rødlistekategorier Red List categories			
EX	Utdødd <i>Extinct</i>	En art er <i>utdødd</i> når det er svært liten tvil om at arten er globalt utdødd.	<i>A species is extinct when there is very little doubt that it is globally extinct.</i>
EW	Utdødd i vill tilstand <i>Extinct in the Wild</i>	Arter som ikke lenger finnes frittlevende, men der det fortsatt finnes individ i dyrehager, botaniske hager og lignende.	<i>Species no longer found in the wild, but individuals still exist in zoos, botanical gardens and the like.</i>
RE	Regionalt utdødd <i>Regionally Extinct</i>	En art er <i>regionalt utdødd</i> når det er svært liten tvil om at arten er utdødd fra aktuell region (her Norge). For at arten skal inkluderes må den ha vært etablert reproduserende i Norge etter år 1800.	<i>A species is regionally extinct when there is very little doubt that it is extinct in the region concerned (here Norway). To be included, it must have been reproducing in Norway after 1800.</i>
CR	Kritisk truet <i>Critically Endangered</i>	En art er <i>kritisk truet</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at ett av kriteriene A-E for kritisk truet er oppfylt. Arten har da ekstremt høy risiko for utdøing.	<i>A taxon is critically endangered when the best available information indicates that one of the criteria A-E for critically endangered is met. The taxon thus has an extremely high risk of extinction.</i>
EN	Sterkt truet <i>Endangered</i>	En art er <i>sterkt truet</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at ett av kriteriene A-E for sterkt truet er oppfylt. Arten har da svært høy risiko for utdøing.	<i>A taxon is endangered when the best available information indicates that one of the criteria A-E for endangered is met. The taxon then has a very high risk of extinction.</i>
VU	Sårbar <i>Vulnerable</i>	En art er <i>sårbar</i> når best tilgjengelig informasjon indikerer at ett av kriteriene A-E for sårbar er oppfylt. Arten har da høy risiko for utdøing.	<i>A taxon is vulnerable when the best available information indicates that one of the criteria A-E for vulnerable is met. The taxon then has a high risk of extinction.</i>
NT	Nær truet <i>Near Threatened</i>	En art er <i>nær truet</i> når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for CR, EN eller VU, men er nære ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå, eller i nær framtid.	<i>A taxon is near threatened when it does not meet any of the criteria for CR, EN or VU, but is close to meeting some of these criteria now or in the near future.</i>
DD	Datamangel <i>Data Deficient</i>	En art settes til kategori <i>datamangel</i> når usikkerhet om artens korrekte kategoriplassering er svært stor, og klart inkluderer hele spekteret av mulige kategorier fra og med CR til og med LC.	<i>A taxon is data deficient when it is very uncertain which category is correct and when the appropriate category clearly includes the entire range from CR to LC inclusive.</i>
Øvrige kategorier Other categories			
LC	Livskraftig <i>Least Concern</i>	En art tilhører kategorien <i>livskraftig</i> når den ikke oppfyller noen av kriteriene for kategoriene CR, EN, VU eller NT, og ikke er satt til kategoriene DD, NA eller NE.	<i>A taxon is designated least concern when it fails to meet any of the criteria for CR, EN, VU or NT, and is not placed in DD, NA or NE.</i>
NE	Ikke vurdert <i>Not Evaluated</i>	En art tilhører kategorien <i>ikke vurdert</i> når det ikke er gjort noen vurdering for arten. Dette kan for eksempel skyldes dårlig utredet taksonomi, svært dårlig kunnskapsgrunnlag eller mangel på tilgjengelig kompetanse.	<i>A taxon is designated not evaluated when no evaluation of it has been performed. This may, for example, be due to poorly investigated taxonomy, very poor knowledge of it, or lack of available expertise.</i>
NA	Ikke egnet <i>Not Applicable</i>	En art tilhører kategorien <i>ikke egnet</i> når den ikke skal bedømmes på nasjonalt nivå. Dette gjelder her i hovedsak fremmede arter (arter kommet til Norge ved hjelp av mennesket eller menneskelig aktivitet etter år 1800) eller er tilfeldige gjester.	<i>A taxon is designated not applicable when it is deemed illegible for evaluation on the national level. This mainly applies to alien species (species that have reached Norway with the help of people or human activities since 1800), or are visitors.</i>

Vedlegg 3-4. KONSEKVENSVIFTE

(Statens vegvesen, 2006)

Konsekvensviften viser hvordan konsekvens angis som en funksjon av verdi og omfang.

Verdi Ingen verdi	Omfang			
		Liten	Middels	Stor
Stort positivt				Meget stor positiv konsekvens (++++)
				Stor positiv konsekvens (+++)
Middels positivt				Middels positiv konsekvens (++)
				Liten positiv konsekvens (+)
Lite positivt Intet omfang Lite negativt				Ubetydelig (0)
				Liten negativ konsekvens (-)
Middels negativt				Middels negativ konsekvens (- -)
				Stor negativ konsekvens (- - -)
Stort negativt				Meget stor negativ konsekvens (- - - -)